

Eich cyf/Your ref P-06-1294
Ein cyf/Our ref EM/03431/23

Jack Sargeant AS
Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau
Senedd Cymru
Caerdydd
CF99 1SN

Government.Committee.Business@llyw.cymru

05 Chwefror 2024

Annwyl Jack,

Diolch am eich llythyr dyddiedig 19 Rhagfyr, yn rhinwedd eich swydd fel Cadeirydd y Pwyllgor Deisebau, ynglŷn â Deiseb P-06-1294 - Peidiwch â gadael cleifion â chanser metastatig y fron yng Nghymru y tu ôl.

Mae'n ddrwg gennyf ddarllen am bryderon y deisebydd. Rwyf wedi cymryd diddordeb penodol yng ngalwadau'r deisebydd, ac roeddwn yn hapus iawn o fod wedi cael cyfle i gwrdd â hi a thrafod sut y gallwn ni fwrw ymlaen â hyn. Roeddwn hefyd yn falch fy mod wedi gallu mynychu'r gynhadledd ar ganser metastatig y fron i ddangos fy nghefnogaeth i alwad y deisebydd i wella'r ddarpariaeth o wasanaethau.

Rwyf hefyd wedi egluro safbwynt Llywodraeth Cymru mewn ymateb i'r ddeiseb, yn ystod y ddadl ar y ddeiseb ac mewn ymateb i gwestiwn llafar dilynol. Mae gofynion craidd y ddeiseb yn cynnwys gwella'r data a gwella darpariaeth arbenigol y gweithlu. Rwyf wedi egluro sut yr ydym yn gwneud gwelliannau i'r data sydd ar gael ar ganser metastatig y fron. Mae Llywodraeth Cymru wedi buddsoddi tua £12 miliwn mewn system wybodaeth newydd ar gyfer canser sy'n cynnwys ffurflenni data newydd am ofal canser y fron. Mae'r cofnod clinigol newydd hwn yn caniatáu inni gasglu data strwythuredig ar ganser metastatig y fron, er mwyn sicrhau ei bod yn hawdd defnyddio'r data i archwilio gofal. Gan mai dim ond yn 2023 y gwnaethom ddechrau defnyddio'r ffurflen ddata newydd, bydd cyfnod nawr lle mae angen i ddata gronni yn y system newydd cyn y gellir eu defnyddio at ddibenion archwilio clinigol.

Hefyd, cymeradwyais neilltuo cyllid ychwanegol i'r rhaglen archwilio clinigol genedlaethol fel y gallai Cymru ymestyn archwiliadau clinigol i gynnwys canser metastatig y fron. Mae hwn

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Gohebiaeth.Eluned.Morgan@llyw.cymru
Correspondence.Eluned.Morgan@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn y Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

yn archwiliad ar gyfer Cymru a Lloegr sy'n dechrau nawr gyda'r adroddiadau cyntaf sy'n canolbwyntio ar sefydlu safle llinell sylfaen hanesyddol. Bydd yn cymryd amser i'r archwiliad gyrraedd y pwynt lle mae'n casglu data am gyfnod pryd mae data ar glefydau metastatig ar gael y ffurflenni newydd gan ein bod yn ymdrin â'r cyfnod hwn o dan system etifeddol CaNISC sydd ag ychydig neu ddim data strwythuredig ar glefyd metastatig. Cyn bo hir byddwn yn cyrraedd y pwynt lle gallwn gasglu data ar y pwynt gofal, fel y gellir eu defnyddio mewn archwiliad clinigol i fesur ansawdd y gofal a ddarperir. Hoffwn hefyd ychwanegu bod y rhwydwaith cancer bellach wedi penodi arweinydd clinigol newydd ar gyfer archwiliadau cancer y fron.

O ran y ddarpariaeth nyrsio arbenigol ar gyfer clefyd metastatig, rwyf eisoes wedi egluro i'r Senedd mai mater i fyrddau iechyd yw sut y maent yn defnyddio'r gweithlu sydd ar gael i ddiwallu anghenion eu poblogaeth. Rwy'n ymwybodol mai dim ond y bwrdd iechyd sydd mewn sefyllfa i benderfynu sut y gall gydbwyso'r anghenion sy'n cystadlu â'i gilydd i ddarparu gofal cancer a gofal nad yw'n ymwneud â chanser, ac o fewn y ddarpariaeth ganser sut y gall ddefnyddio'r gweithlu sydd ar gael iddo mewn modd sy'n deg i fathau eraill o ganser a chlefyd metastatig. Serch hynny, rwy'n falch o allu dweud bod gan bob ardal bwrdd iechyd ddarpariaeth nyrsio ar gyfer cancer y fron eilaidd.

Yn olaf, o ran y llwybrau sydd wedi'u hoptimeiddio'n genedlaethol. Mae'r Rhwydwaith Strategol ar gyfer Canser o fewn Gweithrediaeth y GIG yn datblygu llwybrau cenedlaethol i helpu byrddau iechyd i gynllunio a goruchwyllo gwasanaethau mewn modd mwy effeithiol. Mae'r llwybrau hyn yn nodi beth ddylai ddigwydd i gyrraedd y targed amseroedd aros am ofal cancer. Mae'r rhwydwaith wedi datblygu a chyhoeddi mwy nag 20 o lwybrau cenedlaethol ar gyfer gwahanol ganserau, gan gynnwys cancer metastatic y fron, sy'n mynd â phobl o'r adeg pan fod amheuaeth o ganser i'w triniaeth benodol gyntaf. Mae'r llwybrau gofal hyn yn uchelgeisiol iawn, ac rydym yn cydnabod y bydd yn cymryd amser i fyrddau iechyd weithio tuag at eu gweithredu a chynnal perfformiad yn unol â nhw. Bydd llwybr cancer metastatig y fron yn cael ei gyhoeddi cyn bo hir a bydd ar gael i gefnogi'r gwaith o gynllunio gwasanaethau'r GIG. Efallai yr hoffech wybod hefyd bod y ddogfen crynhoi diwedd triniaeth ar gyfer cancer metastatig y fron wedi cael ei chymeradwyo'n genedlaethol ac y caiff ei thrafod maes o law gyda nyrsys arweiniol at ddibenion ei mabwysiadu ar draws Cymru.

Mae'r Rhwydwaith Canser yn chwarae rhan bwysig newydd fel rhan o Weithrediaeth y GIG drwy helpu i ddatblygu gwasanaethau cancer yng Nghymru. Mae hon yn agenda helaeth, ac mae'r Rhwydwaith yn defnyddio'r adnoddau sydd ar gael iddo i ddarparu cyngor a chymorth clinigol mewn perthynas â nifer mawr o faterion, yn unol â'i gynllun gwaith. Yn benodol, mae'n ymwneud yn helaeth â datblygu rhaglen waith genedlaethol i wella perfformiad yr amseroedd aros am driniaeth ganser. Mae hefyd yn arwain gwaith pwysig ar wella dulliau o gasglu data, defnyddio data archwilio clinigol, a nodi amrywiaeth o ran ansawdd gofal. Mae hefyd yn buddsoddi adnoddau sylweddol er mwyn dod â byrddau iechyd ac ymddiriedolaethau ynghyd i gydweithio'n genedlaethol ar welliannau mewn radiotherapi, therapi gwrth-ganser systemig, ac oncoleg aciwt; yn ogystal â chynghori ar gyfres o heriau a gwendidau posibl yn y gwasanaeth er mwyn sicrhau eu bod yn cael eu rheoli. O ystyried y galw ehangach sy'n wynebu gwasanaethau'r GIG a'r cyd-destun ariannol sy'n wynebu GIG Cymru, rwyf wedi cael sicrwydd bod y Rhwydwaith yn defnyddio ei adnoddau yn briodol i ymateb i'r nifer mawr o heriau pwysig sy'n wynebu gwasanaethau cancer yng Nghymru. Mae gan raddfa a chymhlethdodau'r heriau sy'n cael eu rheoli gan

fyrddau iechyd oblygiadau hefyd o ran pa mor gyflym y gallant weithredu set newydd o lwybrau cenedlaethol.

Diolch am ysgrifennu ataf ynghylch y materion hyn.

Yn gywir,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. E. Morgan'.

Eluned Morgan AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services